

Slovstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

Pesmi. Zložil Jos. Cimperman. V Ljubljani. Založila knjigotržnica J. Giontinijeva. 1888. Str. 190. Cena nevez. 1 gld. 20 kr.; vez. zlat. obrez. 2 gld.

Gosp. Jos. Cimperman ni nepoznan pesnik, da bi ga trebalo čitateljem še le predstaviti. Izdal je že l. 1869 svoje »Pesmi« (nat. in zal. J. Blaznik, str. 62) in peval je od takrat mnogo ter priobčeval svoje pesmi v »Zori«, »Zvonu«, »Kresu«. Za velikonoč nam tukaj pesnik nikakor ne podaja vseh svojih pesmij, ampak izbrane, umetne, urejene, oglašene in v spomladansk šopek povite. Razvrščene so v te oddelke: I. »Listi ljubezni.« II. »Pod kostanjem.« III. »Usehlo cvetje.« IV. »Kristali.« V. »Ivéri.« VI. »Gazele.« VII. »Distihi.« VIII. Razne. Glavni predmet teh pesmij je ljubezen — po geslu »Listov ljubezni: Die Liebe ist der Dichtung Stern, Die Liebe ist des Lebens Kern; Und wer die Liebe ausgesungen, Der hat die Ewigkeit errungen. To je resnično; a ljubezen je razna. Ljubezen našega pesnika ni vseskozi po pravnih zakonih dovoljena. Poleg ljubezni peva še o življenji in njega raznih podobah, o svoji usodi, domovini in nekaterih slavnih možeh ter podaja kaj mnogo tega, kar bi imenovali »skušnje v življenji«, tudi razna pravila. — Naš pesnik gleda v življenje globoko, bistro in natanko, opazuje pridno, skoro nobena malenkost mu ne uide. Toda v njegovem duhu se ne zrcali življenje tako, da bi iz duha porajale se nove, žive slike, da bi videli v teh podobah življenje konkretno: marveč naš pesnik prevdaja, premišljuje, sklepa in kar je prevdral, to spravlja v pesniško obliko. Zato bi smeli reči, ako že rabimo frazo, da prevladuje v teh pesmih »refleksija«; kdo drugi bi utegnil reči, da je naš pesnik »subjektiven«.

Gledé pesniške oblike moramo priznati, da ima pesnik i težavneje oblike v svoji oblasti. Tudi z jezikom gospodari oblastno, okoristiti se hoče z vsem njegovim bogastvom. — Zunanja oblika knjige je okusna in lepa.

Beatia dnevnik. Roman. Spisala Lujiza Pesjakova. Novomesto 1887. Nat. in založil J. Krajec. Str. 164. Cena 30 kr. »Narodne biblioteke« 25. in 26. snopič. — Slavnoznana gospa pesnica in pisateljica nam podaja v obliki dnevnikovih zapiskov prav pesniško povest, »roman«, v katerem se strastna, a nesrečna ljubezen grofice Dore in plebejca Ribarda konča s smrtjo Dore — omožene baronice in z ženitvijo Ribarda z Beato — governanto, ki piše dnevnik. Priznamo, da razpenja pisateljica prav močna krila svoje žareče fantazije in da se razliva mladostna gorkota po onih govorih, ki so navdihneni z ljubeznijo. Dejanje je bogato razvito in dovolj naravno; celo ono igranje s poezijo v francoskem jeziku se povesti prilega. Opomnimo pa, da večina čitateljev »Narodne biblioteke« ne umeva francoščine in torej tudi ne

bode mogla umeti duhovitosti ter spretnosti gospe pisateljice v francoskih verzih. Značaji so risani resnično in so zanimivo različni. Precéj omotičen duh in vroča sapa vejeta v tem bujnem življenji. Nikakor ne odobravamo, da se ni ognila pisateljica oni skušnjavi: napraviti več »effekta« z ljubeznijo Dorino in Rihardovo po Dorini možitvi z drugim možem. Smrt Dorina se nam zdi res žalostna, pa še iz drugih obzirov, nego jih povest omenja.

Spisje. Priredil P. Miklavc. Novomesto 1886. »Narodne biblioteke« 24. snopič. Str. 67. Cena 15 kr.

»Angeljček«, otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič. I.—IV. zvezek. V Ljubljani 1887—88. Samozaložba. — Tiskala »Katoliška Tiskarna.« 8°, po 48 str. s podobami. Cena zvezku 12 kr. — Kdor pozna neizmerno važnost slovstva za mladino in kdor je imel priliko opazovati — kakor jaz — kako priljubljen je postal naši mladeži »Angeljček«, mora imenovati podjetje gospoda izdajatelja zares srečno, blago, zaslužno, občudovanja vredno. Bodisi da gledamo na vsebino, bodisi na zunanjo mično obliko, bodisi na nizko ceno: mora se nam polniti srce z veseljem, da smo dobili tako dobrega »učitelja in prijatelja otrokom«. Ker je »Angeljček« v mnogo tisoč iztisih že med ljudstvom našim, ni mi treba o posameznostih poročati. Opomnim samo to, da izide kmalu I. zvez. v drugi izdaji, akoravno je bila prva natisnena v 4000 (!) iztisih.

»Jezičnik« v slovenskem slovstvu ob njegovi petindvajsetletnici. Predaval v »Katoliški družbi« A. Kalan. Ponatis iz »Slovenca«. V Ljubljani 1888. Kot rokopiš tisk. »Katoliška Tiskarna.« 12°, str. 74. Ta knjižica nam podaja vrlo zanimiv govor: kratek pregled »Jezičnikovih« letnikov in h krati slovenskega slovstva.

»Koroške bukvice« slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas. Izdaja in zaklada Filip Haderlap—Jurjev v Celovcu. V. in VI. snopič 1887. Tiska J. Krajec v Rudolfovem. Snopič po 10 kr.

»Zlatomašnik sv. Oče Leon XIII.« Kratek opis njihovega življenja in delovanja. Na svitlo dala in založila »Katol. družba za Kranjsko«. V Ljubljani 1887. 8°, str. 40. — Ta preveč prezirana knjižica se dobi sedaj pri predsedniku »Katol. družbe« za znižano ceno 6 kr. Cenejšega in vendar lepega spomina na zlato mašo sv. Očeta ni mogoče dobiti.

HRVATSKO SLOVSTVO.

Matica Hrvatska. Poleg v št. 2. na str. 30 imenovanih knjig je poučna zlasti: XI. knjiga »poučne knjižnice« M. H. z naslovom: »Kukci«. Prirodopisne crtice. Napisao Mišo Kišpatić. Knjiga prva. Sa sedamdeset i šest slika. Velika 8°, str. 259. Cena 2 gld. — Zanimivo in obširno popisuje znani pisatelj življenje, važnost in javljenje kukcev v prirodi, kojih glavne (mravlje,